

(192)

- 2.001.01a tvám agne dyúbhis tvám āśuśukṣāṇis tvám adbhyás tvám áśmanas pári |
2.001.01c tvám vánebhyaś tvám óśadhībhyas tvám nṛṇām nṛpate jāyase súciḥ ||
2.001.02a távagne hotráṃ táva potráṃ ṛtvíyaṃ táva neṣtrám tvám agníd ṛtāyatáḥ |
2.001.01c tvám vánebhyaś tvám óśadhībhyas tvám nṛṇām nṛpate jāyase súciḥ ||
2.001.02c táva praśāstrám tvám adhvarīyasi brahmá cāsi gṛhápatis ca no dáme ||
2.001.03a tvám agna índro vṛṣabháḥ satām asi tvám víṣṇur urugāyó namasyàḥ |
2.001.03c tvám brahmá rayivíd brahmaṇas pate tvám vidhartaḥ sacase púramdhyā ||
2.001.04a tvám agne rájā váruṇo dhṛtávratas tvám mitró bhavasi dasmá ídyaḥ |
2.001.04c tvám aryamá sátpatir yásya sambhújaṃ tvám áṃśo vidáthe deva bhājayúḥ ||
2.001.05a tvám agne tváṣṭā vidhaté suvīryaṃ táva gnāvo mitramahaḥ sajātyaṃ |
2.001.05c tvám āsuhémā rariṣe sváśvyaṃ tvám narám śárdho asi purūvásuḥ ||
2.001.06a tvám agne rudró ásuro mahó divás tvám śárdho márutam pṛkṣá īṣiṣe |
2.001.06c tvám vātair aruṇaír yāsi śaṃgayás tvám pūṣá vidhataḥ pási nú tmánā ||
2.001.07a tvám agne draviṇodá aramkṛte tvám deváḥ savitá ratnadhá asi |
2.001.07c tvám bhágo nṛpate vásva īṣiṣe tvám pāyúr dáme yás té 'vidhat ||
2.001.08a tvám agne dáma á viśpátim víśas tvám rájānaṃ suvidátram ṛñjate |
2.001.08c tvám víśvāni svānika patyase tvám saháśrāni satá dáśa práti ||
2.001.09a tvám agne pitáram iṣṭibhir náras tvám bhrātrāya śámyā tanūrúcam |
2.001.09c tvám putró bhavasi yás té 'vidhat tvám sákhā suśévaḥ pāsy ādhṛṣaḥ ||
2.001.10a tvám agna ṛbhúr āké namasyàs tvám vājasya kṣumáto rāyá īṣiṣe |
2.001.10c tvám ví bhāsy ánu dakṣi dāvāne tvám viśíkṣur asi yajñám ātāniḥ ||
2.001.11a tvám agne áditir deva dāsúṣe tvám hótṛā bhāratī vardhase girá |
2.001.11c tvám ílā satáhimāsi dáksase tvám vṛtrahá vasupate sárasvatī ||
2.001.12a tvám agne súbhṛta uttamám váyas táva spārhé várṇa á saṃdṛṣi śríyaḥ |
2.001.12c tvám vājaḥ pratáraṇo bṛhānn asi tvám rayír bahuló viśvátas pṛthúḥ ||
2.001.13a tvám agna ādityāsa āsyam tvám jihvám súcayaś cakrire kave |
2.001.13c tvám rātiśāco adhvaréṣu saścire tvé devá havír adanty áhutam ||
2.001.14a tvé agne víśve amṛtāso adrúha āsá devá havír adanty áhutam |
2.001.14c tváyā mártasaḥ svadanta āsutim tvám gárbho vírúdhām jajñiṣe súciḥ ||
2.001.15a tvám tán sám ca práti cāsi majmánāgne sujāta prá ca deva ricyase |
2.001.15c pṛkṣó yád átra mahiná ví te bhúvad ánu dyāvāpṛthiví ródasī ubhé ||
2.001.16a yé stotṛbhyo góagrām ásvapeśasam ágne rātīm upasṛjānti sūrāyaḥ |
2.001.16c asmāñ ca táṃś ca prá hí néṣi vásya á bṛhád vademā vidáthe suvírāḥ ||

(193)

- 2.002.01a yajñéna vardhata jātávedasam agním yajadhvaṃ havíṣā tánā girá |
2.002.01c samidhānám suprayásam svāṛṇaram dyuksám hótāram vṛjāneṣu dhūrśadam ||
2.002.02a abhí tvā náktīr uśāso vavāsiré 'gne vatsám ná svásareṣu dhenávaḥ |
2.002.02c divá ivéd aratír mānuṣā yugá kṣápo bhāsi puruvāra saṃyátaḥ ||

- 2.002.03a tám devá budhné rájasaḥ sudámsasaṃ diváspṛthivyór aratím ny èrere |
 2.002.03c rátham iva védyam śukráśociṣam agním mitráṃ ná kṣitíṣu praśáṃsyam ||
 2.002.04a tám ukṣámāṇaṃ rájasi svá ā dáme candráṃ iva surúcaṃ hvārā ā dadhuḥ |
 2.002.04c pṛśnyāḥ pataráṃ citáyantam akṣábhīḥ pāthó ná pāyúṃ jánasī ubhé ánu ||
 2.002.05a sá hótā víśvam pári bhūtv adhvarám tám u havyaír mánuṣa ṛñjate girá |
 2.002.05c hiriśipró vṛdhasānāsu járbhurad dyaúr ná stṛbhīś citayad ródasī ánu ||
 2.002.06a sá no revát samidhānāḥ svastáye saṃdadasvān rayím asmāsu dīdihi |
 2.002.06c ā naḥ kṛṇuṣva suvitāya ródasī ágne havyā mánuṣo deva vītáye ||
 2.002.07a dá no agne bṛható dáḥ sahasrīno duró ná vājaṃ śrútyā ápā vṛdhi |
 2.002.07c prácī dyāvāpṛthiví bráhmaṇā kṛdhi svār ṇá śukráṃ uśáso ví didyutaḥ ||
 2.002.08a sá idhāná uśáso rámyā ánu svār ṇá dīded aruśeṇa bhānúnā |
 2.002.08c hótṛābhīr agnír mánuṣaḥ svadhvaró rájā víśám átithiś cārur āyáve ||
 2.002.09a evá no agne amṛteṣu pūrvya dhīṣ pīpāya bṛhāddiveṣu mánuṣā |
 2.002.09c dúhānā dhenúr vṛjāneṣu kārāve tmāná śatínam pururūpam iśāni ||
 2.002.10a vayám agne árvatā vā suvīryam bráhmaṇā vā citayemā jánāñ áti |
 2.002.10c asmākam dyumnám ádhi páñca kṛṣṭíśuccā svār ṇá śúsucīta duṣṭáram ||
 2.002.11a sá no bodhi sahasya praśáṃsyo yásmin sujātā iśáyanta sūrāyaḥ |
 2.002.11c yám agne yajñám upayánti vājīno nítýe toké dīdivāṃsaṃ své dáme ||
 2.002.12a ubháyaśo jātavedaḥ syāma te stotáro agne sūrāyaś ca śármaṇi |
 2.002.12c vásvo rāyāḥ puruścandrásya bhūyasah prajāvataḥ svapatyásya śagdhi naḥ ||
 2.002.13a yé stotṛbhyo góagrām ásvapeśasam ágne rātím upasrjánti sūrāyaḥ |
 2.002.13c asmāñ ca támś ca prá hí neṣi vásya ā bṛhād vadema vidáthe suvīrāḥ ||

(194)

- 2.003.01a sámiddho agnír níhitaḥ pṛthivyám pratyán víśváni bhúvanāny asthāt |
 2.003.01c hótā pāvakāḥ pradívaḥ sumedhá devó devān yajatv agnír árhan ||
 2.003.02a nárásámsaḥ práti dhāmāny añján tísro dívaḥ práti mahná svarcīḥ |
 2.003.02c ghṛtaprúṣā mánasā havyam undán mūrdhán yajñásya sám anaktu devān ||
 2.003.03a īlitó agne mánasā no árhan devān yakṣi mánuṣāt pūrvo adyá |
 2.003.03c sá ā vaha marútāṃ śárdho ácyutam índraṃ naro barhiśádam yajadhvam ||
 2.003.04a déva barhīr vārdhamānaṃ suvīram stīrnám rāyé subhāram védy asyām |
 2.003.04c ghṛténāktám vasavaḥ sīdatedám víśve devā ādityā yajñíyāsah ||
 2.003.05a ví śrayantām urvīyá hūyámānā dváro devīḥ supṛāyaṇā námobhiḥ |
 2.003.05c vyácasvatīr ví prathantām ajuryá vārṇam punāná yasásam suvīram ||
 2.003.06a sādhv ápāmsi sanātā na ukṣité uśásānāktā vayyèva raṇvité |
 2.003.06c tántum tatám saṃváyantī samīcí yajñásya péśah sudúghe páyasvatī ||
 2.003.07a daívyā hótārā prathamā vidúṣṭara rjú yakṣataḥ sám ṛcā vapúṣṭarā |
 2.003.07c devān yājantāv ṛtuthā sám añjato nābhā pṛthivyā ádhi sánuṣu triṣú ||
 2.003.08a sárasvatī sādhyantī dhīyam na ílā deví bhārati vísvátúrthiḥ |
 2.003.08c tísro devīḥ svadhāyā barhīr édám áchidram pāntu śaraṇám niśádyā ||
 2.003.09a piśāngarūpaḥ subháro vayodhāḥ śruṣṭí víro jāyate devákāmaḥ |
 2.003.09c prajám tváṣṭā ví śyatu nābhīm asmé áthā devānām ápy etu pāthaḥ ||
 2.003.10a vānaspátir avasrjān upa sthād agnír havīḥ sūdayāti prá dhībhīḥ |
 2.003.10c trídhā sámaktam navatu praiānán devébhvo daívvaḥ śamitóna havvám ||

- 2.003.11a ghr̥tám mimikṣe ghr̥tám asya yónir ghr̥té śrító ghr̥tám v asya dhāma |
 2.003.11c anuṣvadhám ā vaha mādayasva svāhākṛtaṃ vṛṣabha vakṣi havýam ||

(195)

- 2.004.01a huvé vaḥ sudyótmānaṃ suvṛktīm viśám agnīm átithim suprayásam |
 2.004.01c mitrá iva yó didhiṣāyyo bhūd devá ādeve jáne jātávedāḥ ||
 2.004.02a imám vidhánto apám sadhásthe dvitādadhur bhṛgavo vikṣv āyóḥ |
 2.004.02c eṣá vísvāny abhy āstu bhúmā devánām agnír aratír jīrāsvaḥ ||
 2.004.03a agnīm devāso mānuṣīṣu vikṣú priyám dhuḥ kṣeṣyánto ná mitráam |
 2.004.03c sá didayad uśatír ūrmyā ā dakṣāyyo yó dāsvate dáma ā ||
 2.004.04a asyá raṇvā svāsyeva puṣtíḥ sámdrṣtir asya hiyānāsya dākṣoḥ |
 2.004.04c ví yó bháribhrad óṣadhīṣu jihvám átyo ná ráthyo dodhavīti vārān ||
 2.004.05a ā yán me ábhvaṃ vanádaḥ pánantośíggbhyo nāmimīta várṇam |
 2.004.05c sá citreṇa cikite ráṃsu bhāsā jujurvám yó múhur ā yúvā bhūt ||
 2.004.06a ā yó vānā tātrṣāṇó ná bhāti vār ná pathá ráthyeva svānīt |
 2.004.06c kṛṣṇādhvā tápū raṇvās ciketa dyaúr iva smáyamāno nábhobhiḥ ||
 2.004.07a sá yó vy ásthād abhí dākṣad urvīm paśúr naíti svayúr ágopāḥ |
 2.004.07c agnīḥ śocíṣmām atasāny uṣṇán kṛṣṇávyathir asvadayan ná bhúma ||
 2.004.08a nū te pūrvasyāvaso ádhītau tṛtīye vidáthe mánma śamsi |
 2.004.08c asmé agne samýadvīram bṛhántaṃ kṣumántaṃ vājaṃ svapatyám rayim dāḥ ||
 2.004.09a tváyā yáthā gr̥tsamadāso agne gúhā vanvánta úparām abhí syúḥ |
 2.004.09c suvīrāso abhimātiśāhaḥ smát sūrībhyo gr̥ṇaté tát váyo dhāḥ ||

(196)

- 2.005.01a hótājaniṣṭa cétaṇaḥ pitā pitṛbhya ūtáye |
 2.005.01c prayákṣaṇ jényaṃ vásu śakéma vājino yámam ||
 2.005.02a ā yásmin saptá raśmáyas tatā jajñāsya netári |
 2.005.02c manuṣvād daívyam aṣṭamám pótā vísvaṃ tát invati ||
 2.005.03a dadhanvé vā yád īm ánu vócad bráhmāṇi vér u tát |
 2.005.03c pári vísvāni kāvya nemís cakráam ivābhavat ||
 2.005.04a sākám hí súcinā súciḥ praśāstā krátunājani |
 2.005.04c vidvám asya vratá dhruvá vayá ivānu rohate ||
 2.005.05a tá asya várṇam āyúvo néṣṭuḥ sacanta dhenávaḥ |
 2.005.05c kuvít tisṛbhya ā váraṃ svāsāro yá idám yayúḥ ||
 2.005.06a yádī mātúr úpa svāsā ghr̥tám bháranty ásthita |
 2.005.06c tāsām adhvaryúr ágatau yávo vṛṣṭíva modate ||
 2.005.07a svāḥ svāya dhāyase kṛṇutám ṛtvíg ṛtvíjam |
 2.005.07c stómaṃ jajñám cād áraṃ vanémā rarimá vayám ||
 2.005.08a yáthā vidvám áraṃ kárad vísvēbhyo yajatébhyaḥ |
 2.005.08c ayám agne tvé ápi yám jajñám cakrmá vayám ||

(197)

(177)

- 2.006.01a imām me agne samídham imām upasádam vaneḥ |
2.006.01c imā u śú śrudhī gírah ||
2.006.02a ayā te agne vidhemórjo napād ásvamiṣṭe |
2.006.02c enā sūkténa sujāta ||
2.006.03a tám tvā gīrbhír gírvaṇasaṃ draviṇasyúṃ draviṇodaḥ |
2.006.03c saparyéma saparyávaḥ ||
2.006.04a sá bodhi sūrír maghávā vásupate vásudāvan |
2.006.04c yuyodhy àsmád dvéśāmsi ||
2.006.05a sá no vṛṣṭím divás pári sá no vājān anarvāṇam |
2.006.05c sá naḥ sahasrīṇīr íṣaḥ ||
2.006.06a īlānāyāvasyáve yáviṣṭha dūta no girā |
2.006.06c yájiṣṭha hotar ā gahi ||
2.006.07a antár hy àgna íyase vidvāñ jánmobháyā kave |
2.006.07c dūtó jányeva mítryaḥ ||
2.006.08a sá vidvāñ ā ca piprayo yákṣi cikitva ānuṣák |
2.006.08c ā cāsmín satsi barhísi ||

(198)

- 2.007.01a śréṣṭham yaviṣṭha bhāratāgne dyumántam ā bhara |
2.007.01c váso puruspṛham rayím ||
2.007.02a má no árātír ísata devásya mártasya ca |
2.007.02c párṣi tásyā utá dviṣáh ||
2.007.03a vísvā utá tváyā vayám dhārā udanyà iva |
2.007.03c áti gāhemahi dviṣaḥ ||
2.007.04a súciḥ pāvaka vándyó 'gne bṛhád ví rocase |
2.007.04c tvám ghrtébhír āhutaḥ ||
2.007.05a tvám no asi bhāratāgne vaśábhír ukṣábhīḥ |
2.007.05c aṣṭāpadībhír āhutaḥ ||
2.007.06a drvaṇnaḥ sarpírāsutiḥ pratnó hótā váreṇyaḥ |
2.007.06c sáhasas putró ádbhutaḥ ||

(199)

- 2.008.01a vājayān iva nú ráthān yógāñ agnér úpa stuhi |
2.008.01c yaśástamasya mīlhúṣaḥ ||
2.008.02a yáh sunīthó dadāsúṣe 'juryó jaráyann arím |
2.008.02c cārupratīka āhutaḥ ||
2.008.03a yá u śriyā dámeṣv ā doṣósási praśasyáte |
2.008.03c yásya vratám ná mīyate ||
2.008.04a ā yáh svār ná bhānúnā citró vibhāty arcíṣā |
2.008.04c añjānó ajárait abhí ||
2.008.05a átrim ánu svarājyam agnīm ukthāni vāvṛdhuḥ |
2.008.05c vísvā ádhi śríyo dadhe ||

- 2.008.06a agnér índrasya sómasya devānām ūtibhir vayám |
2.008.06c áriṣyantaḥ sacemahy abhí ṣyāma pṛtanyatāḥ ||

(200)

- 2.009.01a ní hótā hotṛṣádane vídānas tveṣó dīdivāṁ asadat sudákṣaḥ |
2.009.01c ádabdhavratapramatir vásiṣṭhaḥ sahasrambharāḥ súcijihvo agníḥ ||
2.009.02a tvám dūtás tvám u naḥ paraspās tvám vásya ā vṛṣabha praṇetā |
2.009.02c ágne tokásya nas táne tanūnām áprayuchan dídyad bodhi gopāḥ ||
2.009.03a vidhéma te paramé jánmann agne vidhéma stómair ávare sadhásthe |
2.009.03c yásmād yóner udáritḥa yáje tám prá tvé havíṃṣi juhure sámiddhe ||
2.009.04a ágne yájasva havíṣā yájīyāñ chruṣṭí deṣṇám abhí grṇīhi rádhāḥ |
2.009.04c tvám hy ási rayipátī rayīnām tvám súkrásya vácaso manótā ||
2.009.05a ubháyaṃ te ná kṣīyate vasavyām divé-dive jáyamānasya dasma |
2.009.05c kṛdhí kṣumántaṃ jaritāram agne kṛdhí pátim svapatyásya ráyāḥ ||
2.009.06a saínānikena suvidátro asmé yáṣṭā devāṁ áyajiṣṭhaḥ svastí |
2.009.06c ádabdho gopā utá naḥ paraspā ágne dyumád utá revád didīhi ||

(201)

- 2.010.01a johútro agníḥ prathamāḥ pitéve]ás padé mánuṣā yát sámiddhaḥ |
2.010.01c śríyaṃ vásāno amṛto vícetā marmṛjényaḥ śravasyāḥ sá vājī ||
2.010.02a śrūyā agnís citrábhānur hávam me vísvābhir gīrbhír amṛto vícetāḥ |
2.010.02c śyāvā ráthaṃ vahato róhitā votāruṣāha cakre víbhṛtraḥ ||
2.010.03a uttānāyām ajanayan súsūtam bhúvad agníḥ purupésāsu gárbhaḥ |
2.010.03c śírināyām cid aktúnā máhobhir áparīvrto vasati prácetāḥ ||
2.010.04a jígharmy agnīm havíṣā ghrténa pratikṣiyántam bhúvanāni vísvā |
2.010.04c pṛthúm tiraścā váyasā brhántaṃ vyáciṣṭham ánnai rabhasám dṛśānam ||
2.010.05a ā vísvataḥ pratyāñcam jígharmy araksāsā mánasā táj juṣeta |
2.010.05c máryaśrī sprhayádvārṇo agnír nābhimírse tanvā járbhurāṇaḥ ||
2.010.06a jñeyā bhágám sahasāno váreṇa tvádūtāso manuvád vadema |
2.010.06c ánūnam agním juhvā vacasyā madhupṛcam dhanasā johavīmi ||

(202)

- 2.011.01a śrudhí hávam indra má riṣanyaḥ syāma te dāvāne vásūnām |
2.011.01c imá hí tvám ūrjo vardháyanti vasūyávaḥ síndhavo ná kṣárantāḥ ||
2.011.02a srjó mahír indra yá ápinvaḥ páriṣṭhitā áhinā śūra pūrvīḥ |
2.011.02c ámartyaṃ cid dāsám mányamānam ávābhinad ukthaír vāvṛdhānāḥ ||
2.011.03a ukthésv ín nú śūra yéṣu cākán stómeṣv indra rudríyeṣu ca |
2.011.03c túbhyéd etá yāsu mandasānāḥ prá vāyáve sisrate ná śubhrāḥ ||
2.011.04a śubhrām nú te súṣmaṃ vardháyantaḥ śubhrām vájram bāhvór dádhanāḥ |
2.011.04c śubhrás tvám indra vāvṛdhāno asmé dāsīr vísaḥ sūryeṇa sahyāḥ ||
2.011.05a gúhā hitām gúhyaṃ gūlhám apsv ápīvṛtam māyīnam kṣiyántam |
2.011.05c utó apó dyām tastabhvāmsam áhann áhim śūra vīryeṇa ||

- 2.011.06a stāvā nú ta indra pūrvyā mahāny utā stavāma nūtanā kṛtāni |
2.011.06c stāvā vājram bāhvōr usāntaṃ stāvā hārī sūryasya ketū ||
2.011.07a hārī nú ta indra vājāyantā ghr̥taścūtaṃ svārām asvārṣṭām |
2.011.07c ví samanā bhūmir aprathiṣṭāraṃsta párvataś cit sariṣyān ||
2.011.08a ní párvataḥ sādya áprayuchan sám mātr̥bhir vāvasāno akrān |
2.011.08c dūrē pārē vāñim vardhāyanta índreṣitāṃ dhamānim paprathan ní ||
2.011.09a índro mahāṃ síndhum āśáyānam māyāvīnaṃ vṛtrām asphuran níḥ |
2.011.09c árejetāṃ ródasī bhiyāné kánikradato vṛṣṇo asya vājrat ||
2.011.10a ároravid vṛṣṇo asya vājro 'mānuṣaṃ yān mānuṣo nijūrvāt |
2.011.10c ní māyīno dānavāsya māyā ápādayat papivān sutāsya ||
2.011.11a pībā-pibéd indra śūra sómam mándantu tvā mandīnaḥ sutāsaḥ |
2.011.11c pṛṇāntas te kukṣī vardhayantv itthā sutāḥ paura índram āva ||
2.011.12a tvé indrápy abhūma víprā dhīyaṃ vanema ṛtayā sápantaḥ |
2.011.12c avasyávo dhīmahi práśastim sadyas te rāyó dāvāne syāma ||
2.011.13a syāma té ta indra yé ta ūtī avasyáva ūrjaṃ vardhāyantaḥ |
2.011.13c śuṣmīntamaṃ yāṃ cākānāma devāsmé rayīm rāsi vīrāvantaṃ ||
2.011.14a rāsi kṣāyaṃ rāsi mitrām asmé rāsi śárdha indra mārutaṃ naḥ |
2.011.14c sajōsaso yé ca mandasānāḥ prá vāyávaḥ pānty ágrañitīm ||
2.011.15a vyāntv ín nú yéṣu mandasānás tr̥pát sómam páhi drahyád indra |
2.011.15c asmān sú pṛtsv ā tarutrāvardhayo dyām bṛhád bhir arkañ ||
2.011.16a bṛhánta ín nú yé te tarutrokt̥hébhir vā sumnām āvívāsān |
2.011.16c str̥ṇānāso barhīḥ pastyāvat tvótā íd indra vājān agman ||
2.011.17a ugrēsv ín nú śūra mandasānás tríkadrūkeṣu páhi sómam indra |
2.011.17c pradódhuvac chmāśruṣu pṛñāno yāhī háribhyām sutāsya pītīm ||
2.011.18a dhiṣvā śávaḥ śūra yéna vṛtrām avābhīnad dānum aurṇavābhām |
2.011.18c ápāvṛṇor jyótir āryāya ní savyatāḥ sādi dāsya indra ||
2.011.19a sánema yé ta ūtībhis tāranto vísvā spṛdha āryeṇa dāsyaūn |
2.011.19c asmābhyāṃ tát tvāṣṭrām vísvārūpam árandhayaḥ sākhyāsya tritāya ||
2.011.20a asyā suvānāsya mandīnas tritāsya ny árbudaṃ vāvṛdhāno astaḥ |
2.011.20c ávartayat sūryo ná cakrām bhīnád valám índro ángirasvān ||
2.011.21a nūnām sá te práti váraṃ jaritré duhīyád indra dākṣiṇā maghónī |
2.011.21c síkṣā stotṛbhyo máti dhag bhāgo no bṛhád vadema vidáthe suvīrāḥ ||

(203)

- 2.012.01a yó jātá evá prathamó mánasvān devó devān krátunā paryābhūṣat |
2.012.01c yāsya śuṣmād ródasī ábhyasetāṃ nṛmṇāsya mahnā sá janāsa índraḥ ||
2.012.02a yāḥ pṛthivīm vyáthamānām ádṛmhad yāḥ párvatān prákupitāṃ áramṇāt |
2.012.02c yó antárikṣaṃ vimamé várīyo yó dyām ástabhnāt sá janāsa índraḥ ||
2.012.03a yó hatvāhim áriṇāt saptá síndhūn yó gā udājád apadhā valāsya |
2.012.03c yó ásmānor antár agnīm jajāna samvṛk samátsu sá janāsa índraḥ ||
2.012.04a yénemā vísvā cyávanā kṛtāni yó dāsaṃ várṇam ádharaṃ gúhākaḥ |
2.012.04c śvaghñīva yó jigīvām lakṣám ádad aryāḥ puṣṭāni sá janāsa índraḥ ||
2.012.05a yāṃ smā pṛchānti kúha séti ghorām utém āhur náśo astīty enam |
2.012.05c só arvāḥ puṣṭīr vīva ivā mināti śrād asmai dhatta sá janāsa índraḥ ||

- 2.012.05c so aiyam puṣṭim vija iva nimai stau asmai unata sa janasa indrah ||
 2.012.06a yó radhrásya coditá yáḥ kṛśásya yó brahmáño nādhamānasya kīrēḥ |
 2.012.06c yuktagrāvṇo yó 'vitá suśipráḥ sutásomasya sá janāsa índrah ||
 2.012.07a yásyāśvāsaḥ pradísi yásya gāvo yásya grāmā yásya vísve ráthāsaḥ |
 2.012.07c yáḥ sūryam yá uśasaḥ jajāna yó apāḥ netā sá janāsa índrah ||
 2.012.08a yām krāndasī samyatī vihváyete páre 'vara ubháya amítṛāḥ |
 2.012.08c samānām cid rátham ātasthivāmsā nānā havete sá janāsa índrah ||
 2.012.09a yásmān ná rṭé vijáyante jánāso yām yúdhya mānā ávase hávante |
 2.012.09c yó vísvasya pratimānam babhūva yó acyutacyút sá janāsa índrah ||
 2.012.10a yáḥ śásvato máhy éno dádhanān ámanyamānāñ chárva jaghána |
 2.012.10c yáḥ sárdhate nānudádāti śrdhyām yó dásyor hantá sá janāsa índrah ||
 2.012.11a yáḥ sāmbaram párvateṣu kṣiyántam catvārimśyām śarady anvávindat |
 2.012.11c ojáyamānam yó áhiḥ jaghána dánuḥ śáyānam sá janāsa índrah ||
 2.012.12a yáḥ saptáraśmir vṛṣabhás túviṣmān avāsrjat sártave saptá síndhūn |
 2.012.12c yó rauhiṇām ásphurad vájrabāhur dyām āróhantaḥ sá janāsa índrah ||
 2.012.13a dyāvā cid asmai pṛthiví namete súśmāc cid asya párvatā bhayante |
 2.012.13c yáḥ somapā nicitó vájrabāhur yó vájrahastaḥ sá janāsa índrah ||
 2.012.14a yáḥ sunvántam ávati yáḥ pácantaḥ yáḥ sámstantaḥ yáḥ śasamānām ūtí |
 2.012.14c yásya bráhma várdhanam yásya sómo yásyedām rádhaḥ sá janāsa índrah ||
 2.012.15a yáḥ sunvaté pácate dudhrá á cid vājam dárdarṣi sá kíḷasi satyáḥ |
 2.012.15c vayām ta indra víśváha priyāsaḥ suvīrāso vidátham á vadema ||

(204)

- 2.013.01a ṛtúr jánitrī tásyā apás pári maksú jātá áviśad yásu várdhate |
 2.013.01c tát áhaná abhavat pipyúṣi páyo 'mśoh pīyūṣam prathamām tát ukthyām ||
 2.013.02a sadhrīm á yanti pári bíbhraṭiḥ páyo víśvápsnyāya prá bharanta bhójanam |
 2.013.02c samāno ádhvā pravátām anuśyáde yás tákrṇoh prathamām sásy ukthyāḥ ||
 2.013.03a ánv éko vadati yád dádāti tát rūpā minán tádapā éka iyate |
 2.013.03c víśvā ékasya vinúdas titikṣate yás tákrṇoh prathamām sásy ukthyāḥ ||
 2.013.04a prajābhyāḥ puṣṭim vibhájanta āsate rayim iva pṛsthām prabhávantaḥ áyaté |
 2.013.04c ásinvan dáṃṣṭraih pitúr atti bhójanam yás tákrṇoh prathamām sásy ukthyāḥ ||
 2.013.05a ádhākṛṇoh pṛthivīm samdrśe divé yó dhautīnām ahihann áriṇak patháḥ |
 2.013.05c tám tvā stómebhir udábhira ná vājīnam devām devá ajanan sásy ukthyāḥ ||
 2.013.06a yó bhójanam ca dáyase ca várdhanam ādrād á súṣkam mádhumad dudóhitha |
 2.013.06c sá śevadhīm ní dadhiṣe vivásvati vísvasyaika īsiṣe sásy ukthyāḥ ||
 2.013.07a yáḥ puṣṭínis ca prasvās ca dhármañdhi dāne vy ávánir ádhārayāḥ |
 2.013.07c yás cāsamā ájano didyúto divá urúr ūrvām abhítaḥ sásy ukthyāḥ ||
 2.013.08a yó nārmaram sahávasuḥ níhantave pṛkśāya ca dāsávesāya cāvahaḥ |
 2.013.08c ūrjáyantyā ápariviṣtam āsyām utaívádyá purukṛt sásy ukthyāḥ ||
 2.013.09a śatām vā yásya dása sākám ādya ékasya śruṣṭau yád dha codám ávitha |
 2.013.09c arajjaú dásyūn sám unab dabhítaye supravýdō abhavaḥ sásy ukthyāḥ ||
 2.013.10a víśvéd ánu rodhaná asya paúṃsyam dadúr asmai dadhiré kṛtnáve dhánam |
 2.013.10c śál astabhna viṣṭīrah páñca samdrśaḥ pári paró abhavaḥ sásy ukthyāḥ ||
 2.013.11a supravācanām táva víra víryām yád ékena krátunā vindáse vásu |

- 2.013.11c jātúṣṭhirasya prá váyaḥ sáhasvato yá cakártha séndra vísvāsy ukthyàḥ ||
 2.013.12a áramayaḥ sárapasas tárāya kām̐ turvítaye ca vayyāya ca srutím |
 2.013.12c nīcā sántam úd anayaḥ parāvṛjam prāndhām̐ śronām̐ śravāyan sāsya ukthyàḥ ||
 2.013.13a asmábhyaṃ tād vaso dānāya rādhaḥ sám arthayasva bahú te vasavyām |
 2.013.13c índra yác citrām̐ śravasyā ánu dyūn̐ brhád vadema vidáthe suvīrāḥ ||

(205)

- 2.014.01a ádhvaryavo bháraténdrāya sómam āmatrebhiḥ siñcatā mádyam ándhaḥ |
 2.014.01c kāmí hí vīrāḥ sádám asya pītím̐ juhóta vṛṣṇe tād íd eṣá vaṣṭi ||
 2.014.02a ádhvaryavo yó apó vavrivāmsam̐ vṛtrām̐ jaghānāsānyeva vṛkṣám |
 2.014.02c tasmā etám bharata tadvaśāyaṃ eṣá índro arhati pītím̐ asya ||
 2.014.03a ádhvaryavo yó dṛbhīkam̐ jaghāna yó gá udájad ápa hí valám̐ váḥ |
 2.014.03c tasmā etám antárikṣe ná vátam̐ índram̐ sómair orṇuta jūr ná vástraiḥ ||
 2.014.04a ádhvaryavo yá úraṇam̐ jaghāna náva cakhvāmsam̐ navatím̐ ca bāhún |
 2.014.04c yó árbudam̐ áva nīcā babādhé tám̐ índram̐ sómasya bhrthé hinota ||
 2.014.05a ádhvaryavo yáḥ sv áśnam̐ jaghāna yáḥ súṣṇam̐ asúsam̐ yó vyāmsam |
 2.014.05c yáḥ píprum̐ námucim̐ yó rudhikrām̐ tasmā índrāyāndhaso juhota ||
 2.014.06a ádhvaryavo yáḥ śatám̐ sámbarasya púro bibhédāśmaneva pūrvīḥ |
 2.014.06c yó varcínaḥ śatám̐ índraḥ sahásram̐ apāvapad bháratā sómam̐ asmai ||
 2.014.07a ádhvaryavo yáḥ śatám̐ á sahásram̐ bhūmyā upásthé 'vapaj jaghanvān |
 2.014.07c kútsasyāyór atithigvāsya vīrān̐ ny ávṛṇag bháratā sómam̐ asmai ||
 2.014.08a ádhvaryavo yán narah̐ kāmáyādhve śruṣṭí váhanto naśathā tād índre |
 2.014.08c gābhasṭipūtām̐ bharata śrutāyéndrāya sómam̐ yajyavo juhota ||
 2.014.09a ádhvaryavaḥ kártanā śruṣṭím̐ asmai váne nípūtām̐ vána ún nayadhvam |
 2.014.09c juṣāṇó hástyam̐ abhí vāvaśe va índrāya sómam̐ madiráṃ juhota ||
 2.014.10a ádhvaryavaḥ páyasódhar yáthā góḥ sómebhir̐ im̐ pṛṇatā bhojám̐ índram |
 2.014.10c védāhám̐ asya níbhṛtam̐ ma etád dītsantam̐ bhūyo yajatás ciketa ||
 2.014.11a ádhvaryavo yó divyāsya vásvo yáḥ pārthivasya kṣámyasya rájā |
 2.014.11c tám̐ ūrdaram̐ ná pṛṇatā yávenéndram̐ sómebhis̐ tād ápo vo astu ||
 2.014.12a asmábhyaṃ tād vaso dānāya rādhaḥ sám arthayasva bahú te vasavyām |
 2.014.12c índra yác citrām̐ śravasyā ánu dyūn̐ brhád vadema vidáthe suvīrāḥ ||

(206)

- 2.015.01a prá ghā nv àsya maható mahāni satyá satyāsya káraṇāni vocam |
 2.015.01c tríkadrúkeṣv̐ apibat sutásyāsya máde áhim̐ índro jaghāna ||
 2.015.02a avam̐sé dyām̐ astabhāyad̐ brhántam̐ á ródasī aprṇad̐ antárikṣam |
 2.015.02c sá dhārayat̐ pṛthivīm̐ papráthac ca sómasya tá máda índraś cakāra ||
 2.015.03a sádmeva prāco ví mimāya mánair̐ vājreṇa khāny̐ atṛṇan̐ nadínām |
 2.015.03c víthāsr̐jat̐ pathībhir̐ dīrghayāthaiḥ̐ sómasya tá máda índraś cakāra ||
 2.015.04a sá pravolh̐ṛn̐ parigátyā dabhīter̐ vísvam̐ adhāg̐ áyudham̐ iddhé agnaú |
 2.015.04c sám̐ góbh̐ir̐ ásvair̐ asṛjad̐ ráthebhiḥ̐ sómasya tá máda índraś cakāra ||
 2.015.05a sá im̐ mahīm̐ dhúnim̐ étor̐ aram̐ṇāt̐ só asnāt̐ṛn̐ apārayat̐ svastí |
 2.015.05c tá utsnāya rayím̐ abhí prá tastuh̐ sómasya tá máda índraś cakāra ||

- 2.015.06a sódañcaṃ síndhum ariṇān mahitvā vājreṇāna uśasaḥ sám pipeṣa |
 2.015.06c ajaváso javínībhīr vivṛścán sómasya tá máda índraś cakāra ||
 2.015.07a sá vidvāṃ apagohám kanīnām āvīr bhāvann úd atiṣṭhat parāvṛk |
 2.015.07c práti sroná sthād vy ànág acaṣṭa sómasya tá máda índraś cakāra ||
 2.015.08a bhínád valám àngirobhīr grṇānó ví párvatasya dṛṃhitāny airat |
 2.015.08c riṇág ródhāmsi krtrímāny eṣām sómasya tá máda índraś cakāra ||
 2.015.09a svápnenābhyúpyā cúmurim dhúnim ca jaghántha dásyum prá dabhítim āvaḥ |
 2.015.09c rambhī cid átra vivide híraṇyam sómasya tá máda índraś cakāra ||
 2.015.10a nūnám sá te práti váraṃ jaritré duhīyád indra dákṣiṇā maghónī |
 2.015.10c síkṣā stotṛbhyo máti dhag bhágo no bṛhád vadema vidáthe suvīrāḥ ||

(207)

- 2.016.01a prá vaḥ satām jyéṣṭhatamāya suṣṭutīm agnāv iva samidhāné havīr bhare |
 2.016.01c índram ajuryám jaráyantam ukṣitām sanád yúvānam ávase havāmahe ||
 2.016.02a yásmād índrād bṛhatáḥ kíṃ caném ṛté vísvāny asmin sámbhṛtádhi vīryā |
 2.016.02c jathāre sómam tanvī sáho máho háste vājram bhárati śīrṣāṇi krátum ||
 2.016.03a ná kṣoṇībhyām paribhvè ta indriyám ná samudrañ párvatair indra te ráthaḥ |
 2.016.03c ná te vājram án v asnoti kás caná yád āśúbhiḥ pátasi yójanā purú ||
 2.016.04a víśve hy àsmāi yajatāya dhṛṣṇāve krátum bháranti vṛṣabhāya sásate |
 2.016.04c víṣā yajasva havīṣā vidúṣṭarah píbendra sómam vṛṣabhéṇa bhānúnā ||
 2.016.05a vṛṣṇaḥ kósaḥ pavate mádhva ūrmír vṛṣabhānnāya vṛṣabhāya pátave |
 2.016.05c vṛṣañādhvaryú vṛṣabhāso ádrayo vṛṣañam sómam vṛṣabhāya suṣvati ||
 2.016.06a víṣā te vājra utá te víṣā rátho vṛṣañā hári vṛṣabhāny áyudhā |
 2.016.06c víṣṇo mádasya vṛṣabha tvám īśiṣa índra sómasya vṛṣabhāsya tṛṇuhi ||
 2.016.07a prá te návam ná sámāne vacasyúvam bráhmaṇā yāmi sávaneṣu dādhrṣiḥ |
 2.016.07c kuvín no asyá vácaso nibódhiṣad índram útsam ná vásunaḥ sicāmahe ||
 2.016.08a purá sambādhād abhy á vavṛtsva no dhenúr ná vatsám yávasasya pipyúṣī |
 2.016.08c sakṛt sú te sumatībhiḥ śatakrato sám pátnībhīr ná vṛṣaṇo nasīmahi ||
 2.016.09a nūnám sá te práti váraṃ jaritré duhīyád indra dákṣiṇā maghónī |
 2.016.09c síkṣā stotṛbhyo máti dhag bhágo no bṛhád vadema vidáthe suvīrāḥ ||

(208)

- 2.017.01a tát asmai návyam àngirasvād arcata súṣmā yád asya pratnáthodírate |
 2.017.01c vísvā yád gotrá sáhasā pártivṛtā máde sómasya dṛṃhitāny aírayat ||
 2.017.02a sá bhūtu yó ha prathamāya dhāyasa ójo mímāno mahimānam átirat |
 2.017.02c súro yó yutsú tanvām parivyáta śīrṣāṇi dyām mahinā práty amuñcata ||
 2.017.03a ádhākṛṇoḥ prathamám vīryām mahád yád asyāgre bráhmaṇā súṣmam aírayaḥ |
 2.017.03c ratheṣṭhena háryaśvena vícyutāḥ prá jīráyaḥ sistrate sadhryàk píthak ||
 2.017.04a ádhā yó vísvā bhúvanābhī majmāneśānakṛt právayā abhy ávardhata |
 2.017.04c ád ródasī jyótiṣā váhnir átanot sívyan támāmsi dúdhitā sám avyayat ||
 2.017.05a sá prácīnān párvatān dṛṃhad ójasādhārācīnam akṛṇod apām ápaḥ |
 2.017.05c ádhārayat pṛthivīm vísvádhāyasam ástabhnān māyáyā dyām avasrásah ||
 2.017.06a sásmā áram bhāhībhvām vām nitākṛnod vísvasmād á íanúso védasas nári |

- 2.017.06c yénā prthivyām ní kríviṃ śáyādhyai vājreṇa hatvy ávṛṅak tuviśváṇiḥ ||
 2.017.07a amājūr iva pitróḥ sácā satí samānād ā sádasaḥ tvām iye bhāgam |
 2.017.07c kṛdhí prakētám úpa māsy ā bhara daddhí bhāgām tanvò yéna māmāhaḥ ||
 2.017.08a bhojām tvām indra vayām huvema dadíṣ tvām indrápāṃsi vājān |
 2.017.08c aviddhīndra citráyā na utí kṛdhí vṛṣann indra vāsyaḥ naḥ ||
 2.017.09a nūnām sá te práti váraṃ jaritré duhīyád indra dáksīṇā maghónī |
 2.017.09c śíkṣā stotṛbhyo māti dhag bhāgo no bṛhád vadema vidáthe suvīrāḥ ||

(209)

- 2.018.01a prátá rátho návo yoji sásniś cáturyugas trikaśáḥ saptáraśmiḥ |
 2.018.01c dásāritro manuṣyāḥ svarṣāḥ sá iṣṭíbhīr matíbhī ráṃbhyo bhūt ||
 2.018.02a sāsma āram prathamām sá dvitíyam utó tṛtíyam mánuṣaḥ sá hótā |
 2.018.02c anyásyā gárbham anyá ū jananta só anyébhīḥ sacate jényo vṛṣā ||
 2.018.03a hárī nú kaṃ rátha índrasya yojam āyaí sūkténa vácasā návena |
 2.018.03c mó śú tvām átra bahávo hí víprā ní rīraman yájamānāso anyé ||
 2.018.04a ā dvābhyām háribhyām indra yāhy ā catúrbhīr ā ṣaḍbhīr hūyámānaḥ |
 2.018.04c āṣṭābhīr daśābhīḥ somapéyam ayām sutáḥ sumakha má mīdhas kaḥ ||
 2.018.05a ā vimśatyā trimśátā yāhy arvān ā catvāriṃśátā háribhīr yujānáḥ |
 2.018.05c ā pañcāśátā suráthebhīr indrá ṣaṣṭyā saptatyā somapéyam ||
 2.018.06a āśītyā navatyā yāhy arvān ā śaténa háribhīr uhyámānaḥ |
 2.018.06c ayām hí te śunáhotreṣu sóma índra tvāyā páriṣikto mādāya ||
 2.018.07a máma bráhmendra yāhy áchā vísvā hárī dhurí dhiṣvā ráthasya |
 2.018.07c purutrā hí vihávyo babhúthāsmín chūra sávane mādayasva ||
 2.018.08a ná ma índreṇa sakhyām ví yoṣad asmábhyam asya dáksīṇā duhīta |
 2.018.08c úpa jyéṣṭhe várúthe gábhastau prāyé-prāye jigīváṃsaḥ syāma ||
 2.018.09a nūnām sá te práti váraṃ jaritré duhīyád indra dáksīṇā maghónī |
 2.018.09c śíkṣā stotṛbhyo māti dhag bhāgo no bṛhád vadema vidáthe suvīrāḥ ||

(210)

- 2.019.01a ápāyy asyāndhaso mādāya mánīṣīṇaḥ suvānāsya práyasah |
 2.019.01c yásminn índraḥ pradívi vāvṛdháná óko dadhé brahmaṇyántaś ca náraḥ ||
 2.019.02a asyá mandāno mádhvo vājrahastó 'him índro arṇovṛtaṃ ví vṛscat |
 2.019.02c prá yád váyo ná svásarāṇy áchā práyāṃsi ca nadínām cākramanta ||
 2.019.03a sá mähina índro árṇo apām praírayad ahiháchā samudrám |
 2.019.03c ájanayat sūryam vidád gā aktúnāhnām vayúnāni sādhat ||
 2.019.04a só apratíni mánave purūñíndro dāśad dāsúṣe hánti vṛtrám |
 2.019.04c sadyó yó nṛbhyo atasāyayo bhūt paspṛdhānébhyah sūryasya sātaú ||
 2.019.05a sá sunvatá índraḥ sūryam ā devó riṇaṇ mártýāya stavān |
 2.019.05c ā yád rayīm guhádavadyam asmai bhárad áṃsaṃ náitaśo daśasyán ||
 2.019.06a sá randhayat sadívaḥ sārathaye śúsṇam asúsam kúyavaṃ kútsāya |
 2.019.06c dívodāsāya navatím ca návéndraḥ púro vy aírac chámbarasya ||
 2.019.07a evā ta indrocátham ahema śravasyā ná tmánā vājáyantaḥ |
 2.019.07c asvāma tát sántam āśusāná nanámo vādhar ádevasva nívāb ||

- 2.019.07c asyama tat saptaṁ asuṣaṇa nanamo vadma adevasya pṛyoh ||
 2.019.08a evā te gr̥tsamadāḥ sūra mánmāvasyávo ná vayúnāni takṣuḥ |
 2.019.08c brahmaṇyānta indra te nāvīya iṣam ūrjaṁ suksitīm sumnám aśyuh ||
 2.019.09a nūnám sá te práti váraṁ jaritré duhīyád indra dáksīṇā maghónī |
 2.019.09c síkṣā stotṛbhyo máti dhag bhágo no bṛhád vadema vidáthe suvīrāḥ ||

(211)

- 2.020.01a vayám te váya indra viddhí sú ṇaḥ prá bharāmahe vājayúr ná rátham |
 2.020.01c vipanyávo dídhya to manīśá sumnám íyakṣantas tvávato nṛn ||
 2.020.02a tvám na indra tvábhir ūtí tvāyató abhiṣṭipási jánān |
 2.020.02c tvám inó dāsūšo varūtétthádhīr abhí yó náksati tvā ||
 2.020.03a sá no yúvéndro johūtraḥ sákhā śívó narám astu pātā |
 2.020.03c yáḥ śámsantaṁ yáḥ śásamánám ūtí pácantam ca stuvántam ca praṇéṣat ||
 2.020.04a tám u stuṣa índraṁ tám gr̥ṇīṣe yásmin purā vāvṛdhúḥ śásadús ca |
 2.020.04c sá vásvaḥ kāmam pīparad iyānó brahmaṇyató nūtanasyāyóḥ ||
 2.020.05a só ángirasām ucáthā jujuṣvān bráhmā tūtod índro gātúm iṣṇán |
 2.020.05c muṣṇán uśasaḥ sūryeṇa stavān ásnasya cic chísnathat pūrvyāni ||
 2.020.06a sá ha śrutá índro náma devá ūrdhvó bhuvan mánuṣe dasmátamaḥ |
 2.020.06c áva priyám arśasánasya sáhvān chíro bharad dāsásya svadhāvān ||
 2.020.07a sá vṛtrahéndraḥ kṛṣṇáyoniḥ puraṁdaró dāsīr airayad ví |
 2.020.07c ájanayan mánave kṣám apás ca satrá śámsam yájamānasya tūtot ||
 2.020.08a tásmāi tavasyām ánu dāyi satréndrāya devébhīr árṇasātau |
 2.020.08c práti yád asya vájram bāhvór dhúr hatví dásyūn púra áyasīr ní tārīt ||
 2.020.09a nūnám sá te práti váraṁ jaritré duhīyád indra dáksīṇā maghónī |
 2.020.09c síkṣā stotṛbhyo máti dhag bhágo no bṛhád vadema vidáthe suvīrāḥ ||

(212)

- 2.021.01a vísvajíte dhanajíte svarjíte satrājíte nr̥jíta urvarājíte |
 2.021.01c aśvajíte gojíte abjíte bharéndrāya sómaṁ yajatāya haryatám ||
 2.021.02a abhibhúve 'bhibhaṅgāya vanvaté 'ṣālhāya sáhamānāya vedháse |
 2.021.02c tuvigrāye váhnaye duštárítave satrásāhe náma índrāya vocata ||
 2.021.03a satrásāhó janabhakṣó janaṁsahás cyávano yudhmó ánu jóṣam ukṣitáḥ |
 2.021.03c vṛtaṁcayáḥ sáhurir vikṣv àritá índrasya vocam prá kṛtāni vīryā ||
 2.021.04a anānudó vṛṣabhó dódhato vadhó gambhīrá ṛsvó ásamaṣṭakāvyaḥ |
 2.021.04c radhracodāḥ śnáthano vīlitás pṛthúr índraḥ suyajñá uśasaḥ svār janat ||
 2.021.05a yajñéna gātúm aptúro vividrire dhíyo hinvāná usíjo manīśīṇaḥ |
 2.021.05c abhisvárā niśádā gá avasyáva índre hinvāná dráviṇāny āsata ||
 2.021.06a índra śrésṭhāni dráviṇāni dhehi cíttīm dáksasya subhagatvám asmé |
 2.021.06c póṣam rayñām áriṣṭīm tanúnām svādmānaṁ vácāḥ sudinatvám áhnām ||

(213)

- 2.022.01a trīkadrukeṣu mahiśó yāvāsīraṁ tuviśúṣmas
 2.022.01c tr̥nát sómam anibad víśnuṇā sutám váthāvasat |

- 2.022.01e upaṭ somāṃ aprṇad viṣṇuṇa satāṃ yataṃ vasaṭ |
 2.022.01e sá ṭm mamāda máhi kárma kártave mahām urúṃ
 2.022.01g saínaṃ saṣcad devó devám satyám índraṃ satyá índuḥ ||
 2.022.02a ádha tvíṣīmāṃ abhy ójasā kríviṃ yudhábhavad
 2.022.02c á ródasī aprṇad asya majmánā prá vāvṛdhe |
 2.022.02e ádhattānyám jaṭháre prém aricyata
 2.022.02f saínaṃ saṣcad devó devám satyám índraṃ satyá índuḥ ||
 2.022.03a sākám jātāḥ krátunā sākám ójasā vavakṣitha
 2.022.03c sākám vṛddhó vīryaṃ sāsahír mṛdho vícarṣaṇiḥ |
 2.022.03e dātā rādha stuvaté kámyaṃ vásu
 2.022.03f saínaṃ saṣcad devó devám satyám índraṃ satyá índuḥ ||
 2.022.04a táva tyán náryaṃ nṛtó 'pa indra prathamám pūrvyám diví pravácyam kṛtám |
 2.022.04c yád devásya sávasā prāriṇā ásuṃ riṇánn apāḥ |
 2.022.04e bhúvad vísvam abhy ádevam ójasā vidād úrjam śatákratur vidād íṣam ||

(214)

- 2.023.01a gaṇānām tvā gaṇápatiṃ havāmahe kavíṃ kavīnām upamáśravastamam |
 2.023.01c jyeṣṭharājāṃ bráhmaṇām brahmaṇas pata á nah śṛṇvánn ūtíbhīḥ sída sádanam ||
 2.023.02a devás cit te asurya prácetaso bṛhaspate yajñíyam bhāgám ānaśuḥ |
 2.023.02c usrá iva sūryo jyótiṣā mahó víśveṣām íj janitā bráhmaṇām asi ||
 2.023.03a á vibádhyā parirāpas támāṃsi ca jyótiṣmantaṃ rátham ṛtásya tiṣṭhasi |
 2.023.03c bṛhaspate bhīmám amitradámbhanaṃ rakṣohánaṃ gotrabhídaṃ svarvídám ||
 2.023.04a sunítíbhīr nayasi tráyase jánaṃ yás túbhyaṃ dáśān ná tám áṃho aśnavat |
 2.023.04c brahmadvíṣas tápano manyumír asi bṛhaspate máhi tát te mahitvanám ||
 2.023.05a ná tám áṃho ná duritám kútaś caná nárātayas titirur ná dvayāvínaḥ |
 2.023.05c vísvā íd asmād dhvaráso ví bādhasse yám sugopá rákṣasi brahmaṇas pate ||
 2.023.06a tvám no gopāḥ pathikíd vicakṣaṇás táva vratāya matíbhīr jarāmahe |
 2.023.06c bṛhaspate yó no abhí hváro dadhé svá tám marmartu duchúnā hárasvatī ||
 2.023.07a utá vā yó no marcáyād ánāgaso 'rātívā mártah sánukó vṛkaḥ |
 2.023.07c bṛhaspate ápa tám vartayā patháḥ sugám no asyaí devávītaye kṛdhi ||
 2.023.08a trātāraṃ tvā tanúnāṃ havāmahé 'vaspartar adhivaktāram asmayúm |
 2.023.08c bṛhaspate devanído ní barhaya má durévā úttaraṃ sumnám ún naśan ||
 2.023.09a tváyā vayám suvídha brahmaṇas pate spārhá vásu manusyá dadīmahi |
 2.023.09c yá no dūré talíto yá árātayo 'bhí sánti jambháya tá anapnásaḥ ||
 2.023.10a tváyā vayám uttamám dhīmahe váyo bṛhaspate pápriṇā sásninā yujá |
 2.023.10c má no duḥśámso abhidipsúr īśata prá suśámsā matíbhīr tārīṣīmahi ||
 2.023.11a anānudó vṛṣabhó jágmīr āhavám níṣtaptā śátrum pṛtanāsu sāsahīḥ |
 2.023.11c ási satyá ṛṇayá brahmaṇas pata ugrásya cid damitá víluharsíṇaḥ ||
 2.023.12a ádevena mánasā yó riṣanyáti śásám ugró mányamāno jíghāṃsati |
 2.023.12c bṛhaspate má práṇak tásya no vadhó ní karma manyúm durévasya sárdhataḥ ||
 2.023.13a bhāreṣu hávyo námasopasádyo gántā vājeṣu sánitā dhánaṃ-dhanam |
 2.023.13c vísvā íd aryó abhidipsvò mṛdho bṛhaspátir ví vavarhā ráthāṃ iva ||
 2.023.14a téjīṣṭhayā tapaní rakṣásas tapa yé tvā nidé dadhiré drṣṭávīryam |
 2.023.14c ávis tát kṛṣva yád ásat ta ukthyám bṛhaspate ví parirāpo ardaya ||

- 2.023.15a bṛhaspate áti yád aryó árhād dyumád vibhāti krátumaj jáneṣu |
 2.023.15c yád didáyac chávasa ṛtaprajāta tād asmāsu dráviṇaṃ dhehi citrám ||
 2.023.16a má na stenébhyo yé abhí druhás padé nirāmíṇo ripávó 'nneṣu jāgrdhúḥ |
 2.023.16c á devānām óhate ví vráyo hrdí bṛhaspate ná paráh sāmno viduḥ ||
 2.023.17a víśvebhyo hí tvā bhúvanebhyas pári tváṣṭájānat sāmnaḥ-sāmnaḥ kavíḥ |
 2.023.17c sá ṛnacíd ṛṇayā bráhmaṇas pátir druhó hantā mahá ṛtásya dhartári ||
 2.023.18a táva śriyé vy àjihīta párvato gávāṃ gotrám udásrjo yád āngiraḥ |
 2.023.18c índreṇa yujā támasā párvīṛtam bṛhaspate nír apām aubjo aṇavám ||
 2.023.19a bráhmaṇas pate tvám asyá yantā sūktásya bodhi tánayaṃ ca jinva |
 2.023.19c víśvaṃ tād bhadrám yád ávanti devā bṛhād vadeṃa vidátthe suvīrāḥ ||

(215)

- 2.024.01a sémām aviddhi prábhṛtiṃ yá íśiṣe 'yā vidhema návayā mahá girá |
 2.024.01c yáthā no mīdhvān stávate sákhā táva bṛhaspate síśadhaḥ sóta no matím ||
 2.024.02a yó nāntvāny ánaman ny ójasotādardar manyúnā sámbarāṇi ví |
 2.024.02c prácyāvayad ácyutā bráhmaṇas pátir á cáviśad vásumantaṃ ví párvataṃ ||
 2.024.03a tād devānām devátamāya kártvam ásrathnan dr̥ḥhāvradanta vīlitā |
 2.024.03c úd gā ājad ábhinaḍ bráhmaṇā valám ágūhat támo vy àcaksayat svāḥ ||
 2.024.04a ásmāsyam avatám bráhmaṇas pátir mádhudhāram abhí yám ójasātr̥ṇat |
 2.024.04c tám evá víśve papire swardṛšo bahú sākám sisicur útsam udrínam ||
 2.024.05a sánā tá ká cid bhúvanā bhávītvā mādbhíḥ śarádbhir dúro varanta vaḥ |
 2.024.05c áyatantā carato anyád-anyad íd yá cakāra vayúnā bráhmaṇas pátih̥ ||
 2.024.06a abhinákṣanto abhí yé tám ānasúr nidhím paṇínām paramám gúhā hitám |
 2.024.06c té vidváṃsaḥ praticákṣyānr̥tā púnar yáta u āyan tād úd īyur āvísam ||
 2.024.07a ṛtvānaḥ praticákṣyānr̥tā púnar āta á tastuḥ kaváyo mahás patháḥ |
 2.024.07c té bāhúbhyāṃ dhamitám agním ásmāni nákiḥ ṣó asty áraṇo jahúr hí tám ||
 2.024.08a ṛtájyena kṣipreṇa bráhmaṇas pátir yátra váṣṭi prá tād ásnoti dhánvanā |
 2.024.08c tásya sādhvīr íṣavo yābhir ásyati ṛcákṣaso dr̥śáye kárṇayonayaḥ ||
 2.024.09a sá samnayáḥ sá vinayáḥ puróhitaḥ sá súṣtutaḥ sá yudhí bráhmaṇas pátih̥ |
 2.024.09c cākṣmó yád vājam bhárate matí dhánād ít sūryas tapati tapyatúr víthā ||
 2.024.10a vibhú prabhú prathamám mehánāvato bṛhaspateḥ suvidátrāṇi rádhya |
 2.024.10c imā sātāni venyásya vājíno yéna jánā ubháye bhuñjate vísaḥ ||
 2.024.11a yó 'vare vṛjáne vísváthā vibhúr mahám u raṇvāḥ śávasā vavákṣitha |
 2.024.11c sá devó devān práti paprathe pṛthú víśvéd u tá paribhúr bráhmaṇas pátih̥ ||
 2.024.12a víśvaṃ satyám maghavānā yuvór íd āpaś caná prá minanti vratám vām |
 2.024.12c áchendrābrahmaṇaspatī havír nó 'nnaṃ yújeva vājínā jigātam ||
 2.024.13a utāśiṣṭhā ánu śṛṇvanti váhnayaḥ sabhéyo vípro bharate matí dhánā |
 2.024.13c vīludvéśā ánu váśa ṛṇám ādadíḥ sá ha vājí samithé bráhmaṇas pátih̥ ||
 2.024.14a bráhmaṇas páter abhavad yathāvasám satyó manyúr máhi kármā kariṣyatáḥ |
 2.024.14c yó gā udājat sá divé ví cābhajan mahíva rítih̥ śávasāsarát pṛthak ||
 2.024.15a bráhmaṇas pate suyámasya vísváhā rāyáḥ syāma rathyò váyasvataḥ |
 2.024.15c vīreṣu vīrām úpa pṛndhi nas tvám yád íśāno bráhmaṇā véṣi me hávam ||
 2.024.16a bráhmaṇas pate tvám asyá yantā sūktásya bodhi tánayaṃ ca jinva |

2.024.16c vísvaṃ tād bhadrāṃ yád ávanti devā bṛhád vadema vidáthe suvīrāḥ ||

(216)

- 2.025.01a índhāno agníṃ vanavad vanuṣyatáḥ kṛtābrahmā śūśuvad rātāhavya ít |
2.025.01c jāténa jātám áti sá prá sarsṛte yám-yam yújam kṛṇuté bráhmaṇas pátiḥ ||
2.025.02a vīrébhir vīrān vanavad vanuṣyató góbhī rayím paprathad bódhati tmánā |
2.025.02c tokám ca tásya tánayam ca vardhate yám-yam yújam kṛṇuté bráhmaṇas pátiḥ ||
2.025.03a síndhur ná kṣódaḥ śímīvāṃ ṛghāyató vṛṣeva vádhṛīmṛ abhí vaṣṭy ójasā |
2.025.03c agnér iva prásitir náha vártave yám-yam yújam kṛṇuté bráhmaṇas pátiḥ ||
2.025.04a tásma arṣanti divyā asaścátah sá sátvabhiḥ prathamó góṣu gachati |
2.025.04c ánibhrṣṭataviṣir hanty ójasā yám-yam yújam kṛṇuté bráhmaṇas pátiḥ ||
2.025.05a tásma íd víśve dhunayanta síndhavó 'chidrā śárma dadhire purūṇi |
2.025.05c devānām sumné subhágaḥ sá edhate yám-yam yújam kṛṇuté bráhmaṇas pátiḥ ||

(217)

- 2.026.01a ṛjúr íc cháṃso vanavad vanuṣyató devayánn íd ádevayantam abhy àsat |
2.026.01c supṛāvīr íd vanavat pṛtsú duṣtāram yájvéd áyajyor ví bhajāti bhójanam ||
2.026.02a yájasva vīra prá vihi manāyató bhadrām mánaḥ kṛṇuṣva vṛtratúrye |
2.026.02c havíṣ kṛṇuṣva subhágo yáthāsasi bráhmaṇas páter áva á vṛṇīmahe ||
2.026.03a sá íj jánena sá víśá sá jánmanā sá putraír vájam bharate dhánā nṛbhiḥ |
2.026.03c devānām yáḥ pitāram āvívāsati śraddhāmanā havíṣā bráhmaṇas pátim ||
2.026.04a yó asmai havyaír ghṛtāvadbhir ávidhat prá tám prácā nayati bráhmaṇas pátiḥ |
2.026.04c uruṣyátim āmhaso rákṣatī riṣò 'mḥós cid asmā urucákrir ádbhutaḥ ||

(218)

- 2.027.01a imá gíra ādityébhyo ghṛtásnūḥ sanád rájabhyo juhva juhomi |
2.027.01c śṛṇótu mitró aryamá bhágo nas tuvijátó váruṇo dáksḥo áṃśaḥ ||
2.027.02a imám stómaṃ sákratavo me adyá mitró aryamá váruṇo juṣanta |
2.027.02c ādityásāḥ súcayo dhārapūtā ávṛjinā anavadyā áriṣtāḥ ||
2.027.03a tá ādityāsa urávo gabhīrā ádabdhāso dípsanto bhūryakṣāḥ |
2.027.03c antáḥ paśyanti vṛjinótá sādhu sárvaṃ rájabhyaḥ paramā cid ánti ||
2.027.04a dhārayanta ādityāso jágat sthá devā vísvasya bhúvanasya gopāḥ |
2.027.04c dīrghādhiyo rákṣamāṇā asuryam ṛtāvānaś cáyamānā ṛṇāni ||
2.027.05a vidyám ādityā ávaso vo asyá yád aryaman bhayá á cin mayobhú |
2.027.05c yuṣmákam mitrávaruṇā práṇītau pári śvábhreva duritāni vṛjyām ||
2.027.06a sugó hí vo aryaman mitra pánthā anṛkṣaró varuṇa sādhuṛ ásti |
2.027.06c ténādityā ádhi vocatā no yáchatā no duṣparihántu śárma ||
2.027.07a pípartu no áditī rájaputrāti dvēśāmsy aryamá sugébhiḥ |
2.027.07c bṛhán mitrásya váruṇasya śármópa syāma puruvīrā áriṣtāḥ ||
2.027.08a tísro bhūmīr dhārayan trīmīr utá dyūn trīṇi vratā vidáthe antár eṣām |
2.027.08c ṛténādityā máhi vo mahitvám tād aryaman varuṇa mitra cáru ||
2.027.09a trí rocanā divyā dhārayanta hiranváyāḥ súcayo dhārapūtāḥ |

- 2.027.09c ásvapnajo animiṣā ádabdhā uruśámsā řjáve mártýaya ||
 2.027.10a tvám víśveṣám varuṇāsi rájā yé ca devā asura yé ca mártāḥ |
 2.027.10c śatám no rāsva śarádo vicákṣe 'śyámáyūmṣi súdhitāni pūrvā ||
 2.027.11a ná dakṣiṇā ví cikite ná savyā ná prácīnam ādityā nótá páścā |
 2.027.11c pākyā cid vasavo dhīryā cid yuṣmánīto ábhayaṃ jyótir aśyām ||
 2.027.12a yó rájabhya řtanībhyo dadāśa yám vardháyanti puṣṭáyaś ca nítyāḥ |
 2.027.12c sá revān yāti prathamó ráthena vasudāvā vidátheṣu praśastāḥ ||
 2.027.13a śúcir apāḥ sūyávasā ádabdha úpa kṣeti vřddhávayāḥ suvīraḥ |
 2.027.13c nákiṣ táṃ ghnanty ántito ná dūrād yá ādityānām bhávati práñītau ||
 2.027.14a ádite mítra váruṇotá mřla yád vo vayám cakrmā kác cid āgaḥ |
 2.027.14c urv aśyām ábhayaṃ jyótir indra má no dīrghā abhí naśan támisrāḥ ||
 2.027.15a ubhé asmai pīpayataḥ samīcī divó vřṣṭím subhágo náma púṣyan |
 2.027.15c ubhá kṣáyāv ājāyan yāti pṛtsūbhāv árdhau bhavataḥ sādḥū asmai ||
 2.027.16a yá vo māyā abhidrúhe yajatrāḥ páśā ādityā ripáve vícṛtāḥ |
 2.027.16c aśvīva tám āti yeṣaṃ ráthenāriṣṭā urāv á śárman syāma ||
 2.027.17a máhám maghóno varuṇa priyásya bhūridāvna á vidaṃ sūnam āpéh |
 2.027.17c má rāyó rájan suyámād áva sthām bṛhád vademā vidáthe suvīraḥ ||

(219)

- 2.028.01a idám kavér ādityásya svarájo víśvāni śánty abhy àstu mahnā |
 2.028.01c áti yó mandró yajáthāya devāḥ sukīrtím bhikṣe váruṇasya bhūreḥ ||
 2.028.02a táva vraté subhágaśaḥ syāma svādhyò varuṇa tuṣṭuvámsaḥ |
 2.028.02c upáyana uśásam gómatīnām agnáyo ná járamāṇā ánu dyūn ||
 2.028.03a táva syāma puruvīrasya śármann uruśámsasya varuṇa praṇetaḥ |
 2.028.03c yūyám naḥ putrá aditer adabdhā abhí kṣamadhvaṃ yújyaya devāḥ ||
 2.028.04a prá sīm ādityó asrjad vidhartám řtám síndhavo váruṇasya yanti |
 2.028.04c ná śrāmyanti ná ví mucanty eté váyo ná paptū raghuyā párijman ||
 2.028.05a ví mác chrathāya raśanām ivāga řdhyāma te varuṇa khām řtásya |
 2.028.05c má tántuś chedi váyato dhíyam me má mátrā śāry apásaḥ purá řtóḥ ||
 2.028.06a ápo sú myakṣa varuṇa bhíyásam mát sámraḥ řtāvó 'nu mā gṛbhāya |
 2.028.06c dámeva vatsād ví mumugdhy áṃho nahí tvád āré nimíśaś canése ||
 2.028.07a má no vadhaír varuṇa yé ta iṣṭáv énaḥ kṛṇvántam asura bhrīṇānti |
 2.028.07c má jyótiṣaḥ pravasathāni ganma ví śú mřdhaḥ sísratho jīvāse naḥ ||
 2.028.08a námaḥ purá te varuṇotá nūnám utāparám tuvijāta bravāma |
 2.028.08c tvé hí kam párvate ná śritāny ápracyutāni dūlabha vratāni ||
 2.028.09a pára řṇā sāvīr ádha mátkṛtāni máhám rájann anyákṛtena bhojam |
 2.028.09c ávyuṣṭā ín nú bhūyasīr uśása á no jīvān varuṇa tásu śādhi ||
 2.028.10a yó me rájan yújyo vā sákhā vā svápne bhayám bhīráve máhyam áha |
 2.028.10c stenó vā yó dípsati no víko vā tvám tásmād varuṇa páhy asmán ||
 2.028.11a máhám maghóno varuṇa priyásya bhūridāvna á vidaṃ sūnam āpéh |
 2.028.11c má rāyó rájan suyámād áva sthām bṛhád vademā vidáthe suvīraḥ ||

(220)

- (220)
- 2.029.01a dhṛtavratā ādityā īṣirā āre māt karta rahasūr ivāgaḥ |
 2.029.01c śṛṇvató vo váruṇa mítra dévā bhadrásya vidvāṃ ávase huve vaḥ ||
 2.029.02a yūyám devāḥ prámatir yūyám ójo yūyám dvéśāṃsi sanutár yuyota |
 2.029.02c abhikṣattáro abhí ca kṣámadvvam adyá ca no mṛláyatāparāṃ ca ||
 2.029.03a kím ū nú vaḥ kṛṇavāmāpareṇa kím sánena vasava ápyena |
 2.029.03c yūyám no mitrávaruṇādite ca svastím indrámaruto dadhāta ||
 2.029.04a hayé devā yūyám íd āpáya stha té mṛlata nādhamānāya máhyam |
 2.029.04c má vo rátho madhyamaválṛté bhūn má yuṣmávatsv āpíṣu śramiṣma ||
 2.029.05a prá va éko mimaya bhūry ágo yán mā pitéva kitavám śásásá |
 2.029.05c āre páśā āre aghāni devā má mádhi putré vím iva grabhīṣta ||
 2.029.06a arvāñco adyá bhavatā yajatrā á vo hārdi bháyamāno vyayeyam |
 2.029.06c trādhvam no devā nijúro vṛkasya trādhvam kartād avapádo yajatrāḥ ||
 2.029.07a máhám maghóno varuṇa priyásya bhūridāvna á vidaṃ sūnam āpéh |
 2.029.07c má rāyó rājan suyámād áva sthām bṛhád vadema vidátthe suvīrāḥ ||

(221)

- 2.030.01a ṛtám devāya kṛṇvaté savitrá indráyāhighné ná ramanta āpaḥ |
 2.030.01c áhar-ahar yāty aktúr apám kíyāty á prathamáh sárga āsām ||
 2.030.02a yó vṛtrāya sínam átrābhariṣyat prá tám jánitṛi vidúṣa uvāca |
 2.030.02c pathó rádantūr ánu jóṣam asmai divé-dive dhúnayo yanty ártham ||
 2.030.03a ūrdhvó hy ásthād ádhy antárikṣé 'dhā vṛtrāya prá vadhám jabhāra |
 2.030.03c míham vásāna úpa hím ádudrot tigmáyudho ajayac chátрум indrah ||
 2.030.04a bṛhaspate tápuśásneva vidhya vṛkadvaraso ásurasya vīrān |
 2.030.04c yáthā jaghántha dhṛṣatá purá cid evá jahi sátrum asmákam indra ||
 2.030.05a áva kṣipa divó ásmānam uccá yéna sátrum mandasāno nijúrvāḥ |
 2.030.05c tokásya sātáu tánayasya bhūrer asmāṃ ardhám kṛṇutād indra gónām ||
 2.030.06a prá hí krátuṃ vṛháttho yám vanuthó radhrásya stho yájamānasya codaú |
 2.030.06c índrāsomā yuvám asmāṃ aviṣtam asmín bhayásthe kṛṇutam ulokám ||
 2.030.07a ná mā taman ná śraman nóta tandran ná vocāma má sunotéti sómam |
 2.030.07c yó me pṛṇád yó dádad yó nibódhād yó mā sunvántam úpa góbhīr áyat ||
 2.030.08a sárasvati tvám asmāṃ avidḍhi marútvatī dhṛṣatī jeṣi sátrūn |
 2.030.08c tyám cic chárdhantam taviṣiyámāṇam índro hanti vṛṣabhám śāṇḍikānām ||
 2.030.09a yó naḥ sánutya utá vā jighatnúr abhikhyāya tám tigiténa vidhya |
 2.030.09c bṛhaspata áyudhair jeṣi sátrūn druhé rīṣantam pári dhehi rājan ||
 2.030.10a asmākebhiḥ sátvabhiḥ sūra sūrair vīryā kṛdhi yāni te kártvāni |
 2.030.10c jyóg abhūvann ánudhūpitāso hatvī téśām á bharā no vásūni ||
 2.030.11a tám vaḥ sárdham márutam sumnayúr girópa bruve námasā daívyam jánam |
 2.030.11c yáthā rayím sárvavīram násāmahā apatyasācam śrútyam divé-dive ||

(222)

- 2.031.01a asmákam mitrávaruṇāvataṃ rátham ādityaí rudraír vásubhiḥ sacābhúvā |
 2.031.01c prá yád váyo ná páptan vásmanas pári śravasyávo híṣīvanto vanarśadaḥ ||

- 2.031.02a ádha smā na úd avatā sajoṣaso rátham devāso abhí vikṣú vājayúm |
 2.031.02c yád āśávaḥ pádyābhis títrato rájaḥ pṛthivyāḥ sánau jánghananta pāñibhiḥ ||
 2.031.03a utá syá na índro viśvácarṣaṇir diváḥ śárdhena mārutena sukrátuḥ |
 2.031.03c ánu nú sthāty avṛkābhir ūtībhi rátham mahé sanāye vājasātaye ||
 2.031.04a utá syá devó bhúvanasya saksāṇis tváṣṭā gnābhiḥ sajoṣā jūjuvad rátham |
 2.031.04c ilā bhágo bṛhaddivótá ródasī pūṣā púramdhir asvínāv ádhā pátī ||
 2.031.05a utá tyé deví subháge mithūdfśośāsánáktā jágatām apījívā |
 2.031.05c stuṣé yád vām pṛthivi návyasā váca sthātús ca váyas trívayā upastíre ||
 2.031.06a utá vaḥ sámśam usíjām iva śmasy áhir budhnyò 'já ékapād utá |
 2.031.06c tritá ṛbhukṣāḥ savitá cáno dadhe 'pām nápād āsuhémā dhiyá sámī ||
 2.031.07a etá vo vaśmy údyatā yajatrā átakṣann āyávo návyase sám |
 2.031.07c śravyasyávo vājam cakānāḥ sáptir ná ráthyo áha dhítim asyāḥ ||

(223)

- 2.032.01a asyá me dyāvāpṛthivī ṛtāyató bhūtám avitrí vácasaḥ síśāsataḥ |
 2.032.01c yáyor áyuḥ pratarám té idám purá úpastute vasūyúr vām mahó dadhe ||
 2.032.02a mǎ no gúhyā rípa āyór áhan dabhan mǎ na ābhyó rīradho duchúnābhyaḥ |
 2.032.02c mǎ no ví yauḥ sakhyá viddhí tásya naḥ sumnāyatá mánasā tát tvemahe ||
 2.032.03a áheḷatā mánasā sruṣṭím á vaha dúhānām dhenúm pipyúṣím asaścátam |
 2.032.03c pádyābhir āśúm vácasā ca vājinaḥ tvám hinomi puruhūta viśvāhā ||
 2.032.04a rākām ahám suhávām suṣṭutí huve śṛṇótu naḥ subhágā bódhatu tmánā |
 2.032.04c sívyatv ápaḥ sūcyāchidyamānayā dádātu vīrám śatádāyam ukthyām ||
 2.032.05a yás te rāke sumatáyah supésaso yābhir dádāsi dāsúṣe vásūni |
 2.032.05c tábhir no adyá sumánā upágahi sahasrapośám subhage rárāṇā ||
 2.032.06a sínivāli pṛthustuke yá devānām ási svāsā |
 2.032.06c juśásva havýám áhutam prajám devi dididḍhi naḥ ||
 2.032.07a yá subāhúḥ svaṅguríḥ suśúmā bahusúvarī |
 2.032.07c tásyai viśpátnyai havíḥ sinivālyai juhótana ||
 2.032.08a yá guṅgúr yá sinivāli yá rākā yá sárasvatī |
 2.032.08c indrāñim ahva útāye varuñāñim svastāye ||

(224)

- 2.033.01a á te pitar marutām sumnám etu mǎ naḥ sūryasya samdrśo yuyothāḥ |
 2.033.01c abhí no vīró árvati kṣameta prá jāyemahi rudra prajābhiḥ ||
 2.033.02a tvādattebhī rudra śamtamebhiḥ śatám hímā asīya bheṣajébhiḥ |
 2.033.02c vy āsmád dvéšo vitarám vy ámho vy ámivās cātayasvā víśucīḥ ||
 2.033.03a śréṣṭho jātásya rudra śriyási tavástamas tavásām vajrabāho |
 2.033.03c párṣi naḥ pāram ámhasaḥ svastí vísvā abhītī rápaso yuyodhi ||
 2.033.04a mǎ tvā rudra cukrudhāmā námobhir mǎ dúṣṭutī vṛṣabha mǎ sáhūtī |
 2.033.04c ún no vīrám arpayā bheṣajébhir bhiśáktamaḥ tvā bhiśájām śṛṇomi ||
 2.033.05a hávīmabhir hávate yó havírbhir áva stómebhī rudrám diṣīya |
 2.033.05c ṛdūdáraḥ suhávo mǎ no asyai babhrúḥ suśípro rīradhan manāyai ||
 2.033.06a ún mǎ mamanda vṛṣabhó marútvān tvákṣīyasā váyasā nádhamānam |

- 2.033.06c ghṛīva chāyām arapā aśīyā vivāseyaṃ rudrāsya sumnām ||
2.033.07a kvā syā te rudra mṛlayākur hásto yó ásti bheṣajó jálāṣaḥ |
2.033.07c apabhartā rāpaso daívyasyābhí nú mā vṛṣabha cakṣamīthāḥ ||
2.033.08a prá babhrāve vṛṣabhāya śvitícé mahó mahīm suṣtútīm īrayāmi |
2.033.08c namasyā kalmalīkīnaṃ námobhir gṛṇīmási tveṣám rudrāsya nāma ||
2.033.09a sthirébhír áṅgaiḥ pururūpa ugró babhrúḥ śukrébhiḥ pipíse híraṇyaiḥ |
2.033.09c íśānād asyá bhúvanasya bhúrer ná vā u yoṣad rudrād asuryām ||
2.033.10a árhan bibharṣi sáyakāni dhánvārhan niṣkám yajatám viśvārūpam |
2.033.10c árhan idám dayase vísvam ábhvaṃ ná vā ójīyo rudra tvád asti ||
2.033.11a stuhí śrutám gartasádam yúvānam mṛgám ná bhīmám upahatnúm ugrám |
2.033.11c mṛlā jaritré rudra stávāno 'nyám te asmán ní vapantu sénāḥ ||
2.033.12a kumārás cit pitāraṃ vándamānam práti nānāma rudropayántam |
2.033.12c bhúrer dátāraṃ sátpatiṃ gṛṇíse stutás tvám bheṣajá rāsy asmé ||
2.033.13a yá vo bheṣajá marutaḥ súcīni yá sám tamā vṛṣaṇo yá mayobhú |
2.033.13c yāni mánur ávṛṇīta pitá nas tá sám ca yós ca rudrāsya vaśmi ||
2.033.14a pári ṇo hetí rudrāsya vṛjyāḥ pári tveṣásya durmatír mahí gāt |
2.033.14c áva sthirā maghāvadbhyas tanuṣva mīdhvas tokāya tánayāya mṛla ||
2.033.15a evā babhro vṛṣabha cekitāna yáthā deva ná hṛṇíśé ná hámsi |
2.033.15c havanaśrún no rudrehá bodhi bṛhád vadema vidátthe suvīrāḥ ||

(225)

- 2.034.01a dhārāvarā marúto dhr̥ṣṇvòjaso mṛgá ná bhīmás táviṣṭbhír arcínaḥ |
2.034.01c agnáyo ná śúsucāná r̥jīśiṇo bhīmim dhámanto ápa gá avṛṇvata ||
2.034.02a dyávo ná stṛbhiś citayanta khādíno vy àbhṛíyā ná dyutayanta vṛṣṭáyāḥ |
2.034.02c rudró yád vo maruto rukmavakṣaso vṛṣájani pṛśnyāḥ śukrá údhani ||
2.034.03a ukṣánte áśvām átyām ivājíṣu nadásya kárṇais turayanta āśúbhiḥ |
2.034.03c híraṇyaśiprā maruto dávidhvataḥ pṛksám yátha pṛsatībhiḥ samanyavaḥ ||
2.034.04a pṛksé tá vísvā bhúvanā vavakṣire mitráya vā sádam ā jīrādānavāḥ |
2.034.04c pṛsadaśvāso anavabhrārādhasa r̥jipyāso ná vayúneṣu dhūrsádaḥ ||
2.034.05a índhanvabhír dhenúbhī rapśádūdhabhír adhvasmábhiḥ pathíbhír bhrājadṛṣṭayaḥ |
2.034.05c ā hamsāso ná svāsarāni gantana mádhor mádāya marutaḥ samanyavaḥ ||
2.034.06a ā no bráhmāni marutaḥ samanyavo narām ná sámśaḥ sávanāni gantana |
2.034.06c áśvām iva pipyata dhenúm údhani kártā dhíyam jaritré vājapeśasam ||
2.034.07a tám no dáta maruto vājínaṃ rátha āpānám bráhma citáyad divé-dive |
2.034.07c íṣam stotṛbhyo vṛjāneṣu kārāve saním medhám áriṣtam duṣṭáraṃ sáhaḥ ||
2.034.08a yád yuñjáte marúto rukmāvakṣaso 'śvān rátheṣu bhága ā sudānavāḥ |
2.034.08c dhenúr ná śísve svāsaṛeṣu pivate jánāya rātáhaviṣe mahím íṣam ||
2.034.09a yó no maruto vṛkátāti mártyo ripúr dadhé vasavo rákṣatā riṣāḥ |
2.034.09c vartáyata tápuṣā cakríyābhí tám áva rudrā aśáso hantanā vádhaḥ ||
2.034.10a citráṃ tád vo maruto yāma cekite pṛśnyā yád údhar ápy āpáyo duhúḥ |
2.034.10c yád vā nidé návamānasya rudriyās tritám járāya juratám adābhyāḥ ||
2.034.11a tán vo mahó marúta evayávno víṣṇor eśásya prabhṛthé havāmahe |
2.034.11c híraṇyavarṇān kakuhān yatásruco brahmaṇyántaḥ sámśyaṃ rádha īmahe ||
2.034.12a té dáśaovāḥ prathamā vaiñám ūhire té no hinvantūśaso vvóctisu |

- 2.034.12a té susagvāṇ pṛadhāna yajñam amho té ho hinvantaṇaso vyōṣṭya |
 2.034.12c uṣā ná rāmīr aruṇaír āporṇute mahó jyótiṣā śucatā góarṇasā ||
 2.034.13a té kṣoṇībhir aruṇébhir nāñjībhī rudrā ṛtāsya sādaneṣu vāvṛdhuḥ |
 2.034.13c niméghamānā átyena pājasā suścandrām vārṇam dadhire supésasam ||
 2.034.14a tám iyānó máhi várūtham ūtáya úpa ghéd enā námasā gṛṇīmasi |
 2.034.14c tritó ná yān páñca hótEn abhíṣṭaya āvavártad ávarāñ cakrýāvase ||
 2.034.15a yáyā radhrām pāráyathāty ámho yáyā nidó muñcátha vanditāram |
 2.034.15c arvācī sá maruto yā va ūtír ó śú vāsréva sumatír jigātu ||

(226)

- 2.035.01a úpem asṛkṣi vājayúr vacasyām cáno dadhīta nādyó gíro me |
 2.035.01c apām nāpād āsuhēmā kuvít sá supésasas karati jóṣiṣad dhí ||
 2.035.02a imám sv àsmāi hrdá ā sūtaṣṭam mántram vocema kuvíd asya védat |
 2.035.02c apām nāpād asuryāsya mahnā víśvāny aryó bhúvanā jajāna ||
 2.035.03a sám anyā yānty úpa yanty anyāḥ samānám ūrvám nadyāḥ pṛṇanti |
 2.035.03c tám ū śúcim śúcayo dīdivāmsam apām nāpātam pári tasthur āpaḥ ||
 2.035.04a tám ásmerā yuvatáyo yúvānam marmṛjyámānāḥ pári yanty āpaḥ |
 2.035.04c sá śukrēbhiḥ śíkvabhī revád asmé dīdāyānidhmó ghṛtānirṇig apsú ||
 2.035.05a asmaí tísro avyathyāya nārīr devāya devír didhiṣanty ánnam |
 2.035.05c kíṛtā ivópa hí prasarsré apsú sá pīyúṣam dhayati pūrvasūnām ||
 2.035.06a áśvasyātra jánimāsyā ca svār druhó riṣāḥ sampṛcaḥ páhi sūrīn |
 2.035.06c āmāsu pūrsú paró apramṛsyām nārātayo ví naśan nānṛtāni ||
 2.035.07a svā ā dáme sudúghā yāsya dhenúḥ svadhām pīpāya subhv ánnam atti |
 2.035.07c só apām nāpād ūrjáyann apsv àntár vasudéyāya vidhaté ví bhāti ||
 2.035.08a yó apsv ā śúcina daívyena ṛtāvājasra urviyā vibhāti |
 2.035.08c vayā íd anyā bhúvanāny asya prá jāyante vīrúdhā ca prajābhiḥ ||
 2.035.09a apām nāpād ā hy ásthād upásthām jihmánām ūrdhvó vidyútam vásānaḥ |
 2.035.09c tāsya jyēṣṭham mahimānam vāhantīr hīraṇyavarṇāḥ pári yanti yahvīḥ ||
 2.035.10a hīraṇyarūpaḥ sá hīraṇyasamḍṛg apām nāpāt séd u hīraṇyavarṇāḥ |
 2.035.10c hiraṇyáyāt pári yóner niśádyā hiraṇyadā dadaty ánnam asmaí ||
 2.035.11a tād asyānikam utá cāru námāpīcyām vardhate náptur apām |
 2.035.11c yám indháte yuvatáyaḥ sám itthā hīraṇyavarṇam ghṛtām ánnam asya ||
 2.035.12a asmaí bahūnām avamāya sákhye yajñair vidhema námasā havírbhiḥ |
 2.035.12c sám sānu mārjmi dīdhiṣāmi bílmair dádhāmy ánnaiḥ pári vanda rgbhīḥ ||
 2.035.13a sá īm vīṣājanayat tásu gárbham sá īm śísur dhayati tám rihanti |
 2.035.13c só apām nāpād ánabhimlātavarṇo 'nyásyevéhā tanvā viveṣa ||
 2.035.14a asmín padé paramé tasthivāmsam adhvasmábhir vísvāhā dīdivāmsam |
 2.035.14c āpo náptre ghṛtām ánnam vāhantīḥ svayám átkaiḥ pári dīyanti yahvīḥ ||
 2.035.15a áyāmsam agne suksítim jánāyāyāmsam u maghāvadbhyaḥ suvrktīm |
 2.035.15c vísvam tād bhadram yád ávanti devā brhád vadema vidáthe suvīrāḥ ||

(227)

- 2.036.01a túbhyam hinvānó vasiṣṭa gā apó 'dhuksan sīm ávibhir ádribhir nárah |

- 2.036.01c pibendra svāhā prāhutaṃ vāṣaṭkṛtaṃ hotrād ā sómam prathamó yá íśiṣe ||
 2.036.02a yajñāñḥ sámmitślāḥ pṛṣatībhīr iṣṭībhīr yāmañ chubhrāso añjīṣu priyā utá |
 2.036.02c āsādyā barhīr bharatasya sūnavah potrād ā sómam pibatā divo narah ||
 2.036.03a améva naḥ suhavā ā hí gāntana ní barhīṣi sadatanā rāñiṣṭana |
 2.036.03c áthā mandasva jujuṣāṇó ándhasas tvāṣṭar devébhīr jāñibhiḥ sumádgaṇaḥ ||
 2.036.04a ā vakṣi devāñ ihá vipra yáḁsi cośán hotar ní ṣadā yóniṣu triśú |
 2.036.04c práti vīhi prásthitaṃ somyám mádhu píbāgnīdhrāt táva bhāgāsya tṛṇuhi ||
 2.036.05a eṣá syá te tanvò nṛmṇavárdhanaḥ sáha ójaḥ pradīvi bāhvór hitāḥ |
 2.036.05c túbhyam sutó maghavan túbhyam ábhṛtas tvám asya brāhmaṇād ā tṛpát piba ||
 2.036.06a juṣéthām yajñám bódhataṃ hávasya me sattó hótā nivídaḥ pūrvyā ánu |
 2.036.06c áchā rájānā náma ety ávṛtam praśāstrād ā pibataṃ somyám mádhu ||

(228)

- 2.037.01a mándasva hotrād ánu jóṣam ándhasó 'dhvaryavaḥ sá pūrṇám vaṣṭy āsícam |
 2.037.01c tásmā etám bharata tadvaśó dadír hotrād sómam draviṇodaḥ piba ṛtúbhiḥ ||
 2.037.02a yám u pūrvam áhuve tám idám huve séd u hávyo dadír yó náma pátyate |
 2.037.02c adhvaryúbhiḥ prásthitaṃ somyám mádhu potrát sómam draviṇodaḥ piba ṛtúbhiḥ ||
 2.037.03a médyantu te váhnayo yébhīr íyasé 'riṣaṇyan vīlayasvā vanaspate |
 2.037.03c āyúyā dhṛṣṇo abhigúryā tvám neṣṭrát sómam draviṇodaḥ piba ṛtúbhiḥ ||
 2.037.04a ápād dhotrād utá potrād amattotá neṣṭrát ajuṣata práyo hitám |
 2.037.04c turíyam pátram ámṛktam ámartyam draviṇodāḥ pibatu drāviṇodasāḥ ||
 2.037.05a arvāñcam adyá yayyam nṛvāhaṇam rátham yuñjāthām ihá vām vimócanam |
 2.037.05c pṛñktám havīmṣi mádhuná hí kam gatám áthā sómam pibataṃ vājinīvasú ||
 2.037.06a jóṣy agne samídham jóṣy áhutiṃ jóṣi brāhma jānyam jóṣi suṣṭutím |
 2.037.06c víśvebhīr víśvāñ ṛtúnā vaso mahá usán devāñ usatāḥ pāyayā havíḥ ||

(229)

- 2.038.01a úd u syá deváh savitá savāya śasvattamám tádapā váhnir asthāt |
 2.038.01c nūnám devébhyo ví hí dhāti rátnam áthābhajad vītíhotram svastaú ||
 2.038.02a víśvasya hí śruṣṭáye devá úrdhváh prá bāhāvā pṛthúpāñiḥ síserti |
 2.038.02c ápaś cid asya vratá ā nímṛgrā ayám cid vāto ramate párijman ||
 2.038.03a āsúbhiś cid yāñ ví mucāti nūnám árīramad átamānam cid étoḥ |
 2.038.03c ahyárṣuñām cin ny àyāñ aviṣyám ánu vratám savitúr móky ágāt ||
 2.038.04a púnah sám avyad vítataṃ váyantī madhyá kártor ny àdhāc chákma dhírah |
 2.038.04c út samháyāsthād vy Ètúñr adardhar arámatiḥ savitá devá ágāt ||
 2.038.05a nānaúkāmsi dúryo víśvam áyur ví tiṣṭhate prabhaváh sóko agnéḥ |
 2.038.05c jyéṣṭham mātá sūnáve bhāgám ádhād ánv asya kétam iṣitam savitrá ||
 2.038.06a samāvavarti víṣṭhito jigīṣúr víśveṣām kámasá cáratām amābhūt |
 2.038.06c śásvāñ ápo víkṛtam hitvy ágād ánu vratám savitúr daívyasya ||
 2.038.07a tváyā hitám ápyam apsú bhāgám dhánvāñv ā mṛgayáso ví tasthuḥ |
 2.038.07c vānāni víbhyo nákir asya táni vratá devásya savitúr minanti ||
 2.038.08a yādrādhyam váruṇo yónim ápyam ániśitam nimíṣi járbhurāṇaḥ |
 2.038.08c víśvo mártándó vraiam ā paśúr gāt sthasó iánmāni savitá vv ákah ||

- 2.038.09a ná yásyéndro váruṇo ná mitró vratám aryamá ná minánti rudráḥ |
 2.038.09c nārāṭayas tám idám svastí huvé devám savitāraṃ námobhiḥ ||
 2.038.10a bhāgaṃ dhíyaṃ vājáyantaḥ púraṃdhiṃ nārāsámso gnāspátir no avyāḥ |
 2.038.10c āyé vāmāsya saṃgathé rayīṇám priyá devásya savitúḥ syāma ||
 2.038.11a asmábhyaṃ tát divó adbhyāḥ pṛthivyās tváyā dattám kāmyaṃ rádha á gāt |
 2.038.11c sám yát stotṛbhya āpáye bhávāty uruśámsāya savitar jaritré ||

(230)

- 2.039.01a grāvāṇeva tát íd árthaṃ jarethe gṛdhreva vṛkṣám nidhimántam ácha |
 2.039.01c brahmāṇeva vidátha ukthaśásā dūtéva hávyā jányā purutrā ||
 2.039.02a prātaryāvāṇā rathyèva vīrājéva yamá váram ā sacethe |
 2.039.02c méne iva tanvè súmbhamāne dámpatīva kratuvídā jáneṣu ||
 2.039.03a śṛṅgeva naḥ prathamá gantam arvák chapháv iva járbhurāṇā tárobhiḥ |
 2.039.03c cakravākéva prāti vástor usrārvāñcā yātaṃ rathyèva śakrā ||
 2.039.04a nāvéva naḥ pārayataṃ yugéva nábhyeva na upadhíva pradhíva |
 2.039.04c śvāneva no áriṣanya tanūnām khṛgaleva visrásah pātam asmān ||
 2.039.05a vātevājuryā nadyèva rītír aksī iva cákṣusā yātam arvák |
 2.039.05c hástāv iva tanvè śámbhaviṣṭhā pádeva no nayataṃ vásyo ácha ||
 2.039.06a óṣṭhāv iva mádhv āsné vādantā stánāv iva pipyataṃ jīvāse naḥ |
 2.039.06c náseva nas tanvè rakṣitārā kárṇāv iva suśrútā bhūtam asmé ||
 2.039.07a hásteva śaktím abhí saṃdadī naḥ kṣāmeva naḥ sám ajataṃ rájāmsi |
 2.039.07c imá gíro aśvinā yuṣmayántīḥ kṣṇótṛeṇeva svádhitiṃ sám śíśitam ||
 2.039.08a etāni vām aśvinā vārdhanāni bráhma stómaṃ gṛtsamadāso akran |
 2.039.08c tāni narā jujuṣāṇópa yātam bṛhád vadema vidáthe suvīrāḥ ||

(231)

- 2.040.01a sómāpūṣaṇā jánanā rayīṇám jánanā divó jánanā pṛthivyāḥ |
 2.040.01c jātaú vísvasya bhúvanasya gopaú devá akrṇvann amṛtasya nábhim ||
 2.040.02a imaú devaú jáyamānau juṣantemaú támāmsi gūhatām ájuṣṭā |
 2.040.02c ābhyām índraḥ pakvám āmāsv antāḥ somāpūṣābhyām janad usrīyāsu ||
 2.040.03a sómāpūṣaṇā rájaso vimānaṃ saptácakraṃ rátham áviśvaminvam |
 2.040.03c viṣūvṛtam mánasā yujyámānaṃ tám jinvatho vṛṣaṇā páñcaraśmim ||
 2.040.04a divy ànyāḥ sádanaṃ cakrá uccā pṛthivyām anyó ádhy antárikṣe |
 2.040.04c táv asmábhyam puruváram purukṣúm rāyás pósaṃ ví syatām nábhim asmé ||
 2.040.05a vísvāny anyó bhúvanā jajāna víśvam anyó abhicákṣāṇa eti |
 2.040.05c sómāpūṣaṇāv ávataṃ dhíyam me yuvábhyām vísvāḥ pṛtanā jayema ||
 2.040.06a dhíyam pūṣā jinvatu vísvaminvó rayīm sómo rayipátir dadhātu |
 2.040.06c ávatu devy áditir anarvā bṛhád vadema vidáthe suvīrāḥ ||

(232)

- 2.041.01a vāyo yé te sahasríṇo ráthāsas tébhir á gahi |
 2.041.01c nivútvān sómāpītave ||

- 2.041.02a niyútvan vāyav ā́ gahy ayám śukró ayāmi te |
 2.041.02c gántāsi sunvató gṛhám ||
 2.041.03a śukrásyādyá gāvāsira índravāyū niyútvataḥ |
 2.041.03c ā́ yātam píbatam narā ||
 2.041.04a ayám vām mitrāvaruṇā sutāḥ sóma ṛtāvṛdhā |
 2.041.04c māméd ihá śrutam hávam ||
 2.041.05a rájānāv ánabhidruhā dhruvé sádasy uttamé |
 2.041.05c sahásrasthūṇa āsāte ||
 2.041.06a tá samrājā ghr̥tāsutī ādityā dánunas pátī |
 2.041.06c sácete ánavahvaram ||
 2.041.07a gómad ū śú nāsatyáśvāvad yātam ásvinā |
 2.041.07c vartí rudrā nṛpāyyam ||
 2.041.08a ná yát páro nāntara ādadhárṣad vṛṣaṇvasū |
 2.041.08c duḥśámso mártyo ripúḥ ||
 2.041.09a tá na ā volham ásvinā rayím piśāngasamḍṛsam |
 2.041.09c dhíṣṇyā varivovídam ||
 2.041.10a índro aṅgá mahád bhayám abhí śád ápa cucyavat |
 2.041.10c sá hí sthiró vícarṣaṇiḥ ||
 2.041.11a índraś ca mṛláyāti no ná naḥ paścād aghám naśat |
 2.041.11c bhadráṃ bhavāti naḥ puráḥ ||
 2.041.12a índra āśābhyas pári sárvaḅhyo ábhayam karat |
 2.041.12c jétā sátrūn vícarṣaṇiḥ ||
 2.041.13a víśve devāsa ā́ gata śṛṇutá ma imám hávam |
 2.041.13c édám barhír ní śīdata ||
 2.041.14a tīvró vo mádhumāṃ ayám śunáhotreṣu matsaráḥ |
 2.041.14c etám píbata kámyam ||
 2.041.15a índrajyeṣṭhā márudgaṇā dévāsaḥ pūṣarātayaḥ |
 2.041.15c víśve máma śrutā hávam ||
 2.041.16a ámbitame nádītame dévitame sárasvati |
 2.041.16c aprásastá iva smasi práśastim amba nas kṛdhi ||
 2.041.17a tvé víśvā sarasvati śritáyūṃṣi devyám |
 2.041.17c śunáhotreṣu matsva prajám devi didiḍdhi naḥ ||
 2.041.18a imá bráhma sarasvati juśásva vājinīvati |
 2.041.18c yá te mánma gṛtsamadá ṛtāvari priyá devéṣu júhvati ||
 2.041.19a prétām yajñásya śambhúvā yuvám íd ā́ vṛṇīmahe |
 2.041.19c agníṃ ca havyavāhanam ||
 2.041.20a dyāvā naḥ pṛthiví imám sidhrám adyá divispṛśam |
 2.041.20c yajñám devéṣu yachatām ||
 2.041.21a ā́ vām upástham adruhā devāḥ sídantu yajñíyāḥ |
 2.041.21c ihádyá sómapītaye ||

(233)

2.042.01a kánikradaj janúṣam prabruvāná íyarti vácam aritéva návam |

- 2.042.01c sumaṅgāś ca śakune bhāvāsi mā tvā kā cid abhibhā vīsvyā vidat ||
2.042.02a mā tvā śyenā úd vadhīn mā suparṇó mā tvā vidad iṣumān vīró āstā |
2.042.02c pítiryām ānu pradīśaṃ kánikradat sumaṅgālo bhadravādī vadehá ||
2.042.03a áva kranda dakṣiṇató grhāṇāṃ sumaṅgālo bhadravādī śakunte |
2.042.03c má na stená īsata mágháśaṃso bṛhád vadema vidáthe suvīrāḥ ||

(234)

- 2.043.01a pradakṣiṇíd abhí grṇanti kārāvo váyo vādanta ṛtuthā śakúntayaḥ |
2.043.01c ubhé vācau vadati sāmāgā iva gāyatrām ca traīṣṭubhaṃ cānu rājati ||
2.043.02a udgātéva śakune sāma gāyasi brahmaputrā iva sāvaneṣu śaṃsasi |
2.043.02c víṣeva vājī śíśumatīr apītyā sarvāto naḥ śakune bhadrām ā vada
viśvāto naḥ śakune púnyam ā vada ||
2.043.03a āvādams tvām śakune bhadrām ā vada tūṣṇīm āsīnaḥ sumatīm cikiddhi naḥ |
2.043.03c yád utpātan vādasi karkarír yathā bṛhád vadema vidáthe suvīrāḥ ||